Fi yw Fi:

Cynllun Gwers Cyfnod Sylfaen

Comisiynydd Plant Cymru
Children's Commissioner for Wales

Cyflwyniad

Mae'r cynlluniau gwersi hyn wedi'u creu fel rhan o brosiect "Fi yw Fi" Comisiynydd Plant Cymru — prosiect sy'n dathlu hunaniaeth.

Yn y gwersi hyn, bydd ffocws ar hawliau penodol plant. Bydd y gwersi'n canolbwyntio ar:

- Erthygl 2: Mae gan bawb yr hawliau hyn, waeth beth yw'r sefyllfa
- Erthygl 8: Mae gen i hawl i hunaniaeth

Gellir defnyddio'r gwersi hyn fel gwersi unigol neu fel rhan o'r Dasg Arbennig a osodwyd i Lysgenhadon.

Cyn i'r wers ddechrau, mae'n bosib y byddwch chi am gyflwyno Sally Holland, Comisiynydd Plant Cymru, drwy ddangos llun o'r Comisiynydd i'r plant. Gallwch wneud hyn trwy ddweud

"Sally Holland yw Comisiynydd Plant Cymru. Swydd Sally yw gwneud yn siŵr fod holl blant Cymru'n tyfu i fyny'n teimlo'n hapus, yn iach ac yn ddiogel."

Gwers Un: Fy Enw

Gweithgareddau Gwahaniaethol	Adnoddau a Gwybodaeth Ychwanegol
GOFYN Dechreuwch y sesiwn drwy egluro y byddwch chi'n meddwl am enwau a pham eu bod nhw'n bwysig. Dangoswch y cerdyn Symbol i'r dosbarth ar gyfer Erthygl 8 "Mae gen i hawl i hunaniaeth". Eglurwch bod eich enw'n rhan o'ch hunaniaeth. Dechreuwch drafodaeth am enwau. • Pam fod angen enwau arnon ni? • Pam fod ein henwau'n arbennig? • Ydych chi'n hoffi eich enw ai peidio? • Ydy pobl wedi'ch galw chi yr enw anghywir o'r blaen? Sut mae hynny'n teimlo? Ceisiwch gydnabod unrhyw nodweddion tebyg a gwahanol yn eich dosbarth. *"Mae ganddon ni ddwy Lowri, un Lowri gydag i ac un Lowry gydag y"*	Mae ein Pecyn Symbolau ar gael yma. Os ydych chi eisoes wedi gwneud gwaith ar hawliau gyda'ch dosbarth, mae'n bosib y byddwch chi am gysylltu'r wers hon â hynny. Os nad ydych chi wedi cyflwyno hawliau yn eich dosbarth cyn hyn, mae cynlluniau gwers ar gyfer y Cyfnod Sylfaen ar gael yma. Gallech ddefnyddio'r amser hwn i archwilio diwylliant y disgyblion a seremonïau enwi.
DATBLYGU Defnyddiwch y gweithgareddau canlynol i ddatblygu'r syniad. **Gweithgaredd 1: Mae fy enw i'n golygu** Gweithiwch gyda'r disgyblion i ddysgu beth yw'r ystyr y tu ôl i'w henwau. Gweithiwch mewn grwpiau bach, a gofynnwch i'r disgyblion arlunio llun sy'n adlewyrchu ystyr eu henw. Dylid gwneud hyn mewn modd sensitif; efallai y byddwch chi am ymchwilio i'w henwau ymlaen llaw.	Os ydych chi'n meddwl bod hynny'n briodol, efallai gall hon fod yn dasg i'w chymryd adre. "Dysgwch sut cawsoch chi'ch enw". Efallai na fyddai hyn yn briodol i bob dosbarth.

Gweithgaredd 2: Fi a fy enw Rhowch ddarn o bapur A4 i bob disgybl yn y dosbarth gyda'u henw wedi'i nodi arno (mewn ysgrifen swigod). Gofynnwch i'r disgyblion feddwl am eu hunaniaeth. Efallai y byddwch chi am holi cwestiynau i helpu eu gwaith meddwl. Gofynnwch i'r disgyblion arlunio eu hatebion yn eu henwau. **Gweithgaredd 3: Adeiladu fy enw** Gosodwch orsaf i'r disgyblion adeiladu/dargopïo/ysgrifennu eu henwau.	
MYFYRIO Dewch â'r dosbarth yn ôl at ei gilydd i rannu eu gwaith. Cefnogwch y trafodaethau gan sylwi ar y nodweddion cyffredin a gwahanol rhyngddynt. Atgoffwch y disgyblion bod eich enw'n rhan o'ch hunaniaeth, a bod gan bawb hawl i hunaniaeth.	

Gwers Dau: Dylai pawb gael eu trin yn deg

Gweithgareddau Gwahaniaethol	Adnoddau a Gwybodaeth Ychwanegol
GOFYN Atgoffwch eich dosbarth o'r wers ddiwethaf, drwy ddangos y cerdyn symbol ar gyfer Erthygl 8 a gofyn iddyn nhw os ydyn nhw'n cofio beth drafodwyd. Darllenwch stori am hunaniaeth. Gofynnwch i'r plant: • Pam mae cael enw'n bwysig? • Ydyn ni i gyd yr un peth yn y dosbarth yma? • Ydyn ni i gyd yn edrych yr un peth? • Ydyn ni i gyd yn hoffi'r un pethau? Cefnogwch atebion y plant drwy gydnabod nodweddion tebyg a gwahanol yn eich dosbarth. Cyflwynwch Erthygl 2 i'ch dosbarth (gan ddefnyddio'r cerdyn symbol), drwy egluro er ein bod ni i gyd yn wahanol, mae ganddon ni i gyd hawl i gael ein trin yn yr un ffordd.	Gallech ddarllen: *Mae gan bawb ei gorff ei hun* gan Jon Burgerman neu wrando ar y stori yma. Gallech chwarae gêm i gefnogi'r disgyblion wrth iddyn nhw adnabod pethau tebyg a gwahanol. Gallech chwarae gêm syml sefyll i fyny/eistedd i lawr neu gêm barasiwt. Er enghraifft: Sefwch ar eich traed os oes ganddoch chi wallt brown Neu Rhedwch o dan y parasiwt os oes ganddoch chi lygaid glas.
DATBLYGU Datblygwch y trafodaethau ymhellach gyda'r gweithgareddau canlynol. **Y pethau dw i'n eu hoffi** Gan ddefnyddio'r daflen waith "Pethau dw i'n eu hoffi" (Atodiad), gofynnwch i'r disgyblion arlunio eu hunain yn y cylch canol, ac yna arlunio pedwar peth maen nhw'n ei hoffi (un ym mhob cylch). Efallai hoffech chi gefnogi gwaith meddwl eich disgyblion drwy ofyn cwestiynau.	

Fy hunan-bortread Rhowch ddeunyddiau i'r disgyblion arlunio/paentio eu hunan-bortread. Anogwch nhw i ddefnyddio drych neu lun sydd wedi'i argraffu ymlaen llaw o'u hunain. **Pôs/jig-so ohona i** Byddai'r gweithgaredd hwn yn gweithio orau fel gweithgaredd bwrdd gyda grŵp bach. Paratowch bôs o bob plentyn yn eich dosbarth drwy argraffu llun ohonyn nhw a'i dorri i mewn i bôs. Rhowch bôs pob plentyn iddyn nhw, ond cadwch un darn o bob pôs a'u rhoi nhw ar fwrdd (i'w gwneud yn haws i ddisgyblion, efallai y byddwch chi am gadw darn o'u hwyneb fel bod modd iddyn nhw adnabod eu hunain). Gofynnwch i'r disgyblion gwblhau eu pôs, drwy gymryd tro i ddod i fyny a dewis eu darn terfynol. Defnyddiwch y gweithgaredd hwn i gydnabod y pethau tebyg a gwahanol rhyngddynt. "Oes, mae dau â gwallt brown hir, beth sy'n gwneud dy wallt di'n wahanol?"	Bydd angen paratoi rhywfaint ar gyfer hyn.
MYFYRIO Rhowch amser i bob disgybl rannu eu gwaith. Gorffennwch y sesiwn drwy ofyn mwy o gwestiynau am hunaniaeth a beth sy'n ein gwneud ni'n unigryw. Gallech ofyn: • Beth sy'n eich gwneud chi'n unigryw? • Allwch chi ddweud un peth sydd ganddoch chi sydd yr un peth â rhywun arall yn y dosbarth? • A yw'n beth da fod pawb ychydig yn wahanol? Atgoffwch y plant eich bod wedi bod yn canolbwyntio ar Erthygl 2 "Mae gan bawb yr hawl hon, waeth beth yw'r sefyllfa" heddiw.	

Comisiynydd Plant Cymru
Children's Commissioner for Wales

Dw i'n hoffi…

Dw i'n hoffi…

Dyma fi:

Comisiynydd Plant Cymru
Children's Commissioner for Wales

Dw i'n hoffi…

Dw i'n hoffi…